

**Gesproken column Sandra S. Lutchman
bijeenkomst MKB Amsterdam
d.d. 1 september 2008**

Dames en heren,

Als derde spreker op een rij, aan mij de uitdaging u te inspireren, uit te dagen en wellicht te confronteren.

U ziet, ik stel mijn ambities hoog.

Als introductie voor mijn zakelijk idealisme+dit citaat uit de 20^e eeuw. En wanneer we zeggen, dat de mens verantwoordelijk is voor zichzelf, dan bedoelen we niet dat de mens verantwoordelijk is voor zijn individualiteit alleen, maar dat hij verantwoordelijk is voor alle mensen. Vrijheid is niet voor te stellen indien ik niet tevens de vrijheid van anderen als doel stel.+

Deze duiding van solidariteit is van Jean Paul Sartre. Ik lees het als een aanklacht tegen onverschilligheid, als een oproep tot betrokkenheid. En betrokkenheid geeft een samenleving actief participerende burgers, ontwikkelingsperspectief en het is belangrijk voor onze weerbaarheid als samenleving.

Ik zet me daarom met plezier en passie in voor gemeenschappen zowel in Nederland als in de rest van de wereld.

Dat inzetten doe ik als directeur van wat ongetwijfeld een maatschappelijke onderneming is, de stichting Common Purpose Nederland.

En óók sinds drie jaar als bestuurder en sinds twee maanden als voorzitter van AINL, al zeven jaar als lid van de Raad van Toezicht van Oxfam Novib, beide mondiale organisaties op het gebied van respectievelijk mensenrechten en ontwikkelingssamenwerking.

Terugkijkend op die bestuurlijke jaren zie ik twee belangrijke trends.

De ene is wat ik in Amnesty termen zou willen noemen van adoption to agency. Armoede betekent niet alleen een gebrek aan inkomsten, het heeft een impact op het gehele leven van mensen. We zien het allemaal op televisie: slechte leefomstandigheden, gebrekkige mogelijkheden tot opleiding, geen of zeer laagbetaalde banen. Zoals u weet moet ongeveer 1,4 mld mensen op aarde rondkomen van \$1,25 per dag. Maar armoede betekent niet dat mensen geen idee hebben over de manieren waarop ze meer kansen kunnen krijgen om uit de armoedeval te ontsnappen. Ze hebben daar vaak zelf heldere ideeën over. En, dus daar waar wij eerst het alleenrecht meenden te hebben op de antwoorden op de prangende vragen uit de ontwikkelingslanden, weten we nu dat de antwoorden vooral daar liggen, bij de mensen zelf. Wat wij kunnen doen is hen helpen de omstandigheden te scheppen om ze die antwoorden te laten ontdekken. En, daarbij zeg ik meteen, dan we hen daarbij de vrijheid moeten geven, binnen de grenzen van de democratische waarden, om hun eigen aanpak te kiezen. En dat betekent van adoption to agency: we adopteren+mensen niet meer, maar equiperen hen om hun eigen weg richting succes te kiezen.

Een mooi voorbeeld van dit principe kwam ik eind vorig jaar in India tegen. Voor ON ging ik op bezoek bij een aantal van onze partnerorganisaties. Gezeten onder een grote boom in een dorpje dat zo'n 20 minuten rijden lag van een B-weg, spraken we met vrouwen die nog nooit hun dorp uit waren geweest en die van ON micro-financiering ontvangen. Deze vrouwen bleken van hun eerste paar leningen, wat electriciteit en bijvoorbeeld een kleine tv te hebben gekocht. De keuze voor electriciteit was ingegeven door de wens dat de dochter haar huiswerk kon maken en op school kon blijven.

Toen ik vroeg waar ze dan nu voor leenden, kwam een verbazingwekkend antwoord. Ze waren zelf aan het uitlenen geslagen en zelf bankiers+geworden. Het mooie van dit verhaal is dat ze onmiddellijk nadat ze hun gezin hadden geholpen, begonnen met het helpen van anderen.

Wat betreft de tweede trend, of het betreft hier meer een gevolg van de mondialisering, begin ik met een citaat, weer uit de 20 e eeuw. Gertrude Stein zag het toen al: *There is no there anymore+.* Daar is hier. In de tijd van de global village, van mondiale virtuele netwerken,

beïnvloeden werelden elkaar direct en indirect. Het Verweggistan van vroeger komt via allerlei media, producten, natuurverschijnselen, oorlogen bij ons binnen.

Zoals ik al zei: dat wat daar gebeurt, heeft direct invloed op hoe wij het hier hebben. En wat betekent het voor onze kenniseconomie als Chinezen en Indiërs niet alleen meer het handwerk willen doen, maar ook intellectueel een rol van betekenis gaan spelen. Even een toekomstbeeld én een reality check: op dit moment is 40% van de wereldeconomie in handen van de VS; 20% China; 20% Europa en de rest voor de rest. Voor 2030 wordt voorspeld dat het plaatje er als volgt uitziet: 20% VS; 40% China, Europa 7-8%.

Wat er ook binnenkomt zijn manieren van aanpak voor problemen die in verschillende landen spelen. In de termen van ON heet dat omgekeerde ontwikkelingssamenwerking. Wat kunnen we leren van projecten die in Zuid Afrika trachten meisjes weerbaarder te maken tegen seksueel geweld. Ik hoef u alleen maar de term lover boys te noemen, om u te laten begrijpen waarom dit voor onze maatschappij interessant kan zijn.

Toch nog even het begrip zachte sector, voordat we afdalen naar het lokale niveau.

Kwaliteitscontrole en verbetering, personeelsbeleid, netwerken, relatieonderhoud, begrotingen opstellen, klanten werven, een product verkopen, marketing, internationale relaties onderhouden, internationale samenwerking, een filiaal starten in een andere stad, verantwoording afleggen aan het bestuur of de subsidieverlener, proces- en efficiencyverbeteringen doorvoeren, transparantie en integriteit. Slaapt u al bijna? Het moet u toch bekend voorkomen. Alledaagse werkelijkheid voor leidinggevendenden in alle sectoren. Ook de zachte sector.

Hoewel ik mijn strepen voornamelijk bij de overheid en in de non profit sfeer heb verdiend kan ik u verzekeren dat mijn werkomgeving allerminst soft was.

De wereld verandert en ik voel mij uitgedaagd om steeds te zoeken naar nieuwe mogelijkheden tot ontwikkeling en verbinding. Persoonlijk ben ik geboeid en word ik er blij van als blijkt dat het met het ondernemerschap in de Bijlmer beter gaat en dat ik naast een roti ook een boeketje bloemen kan kopen. Het stimuleren van ondernemerschap daar heeft effect gehad op de harde kant: de inkomens positie is verbeterd, maar ook op de zachte kant: het aanbod is gevarieerder, en het is er schoner en prettiger. Het combineren van, laat ik het even het ~~zachte~~ met het ~~harde~~ gedachtengoed noemen, vind ik een goede zaak in welke wereld dan ook.

Een groot gedeelte van mijn professionele leven speelt zich nu af in Amsterdam en ik zie nieuwe mogelijkheden en ontwikkelingen in alle sectoren. En juist daarom zijn de programma's van Common Purpose een succes en ben ik graag de Nederlandse vaandeldrager van deze internationale organisatie. Naast dat ik mij thuis voel in zowel de profit, non profit als overheidsomgeving voelen die branches zich ook thuis bij onze benadering en aanpak. Dat komt, denk ik, omdat iedere ~~echte~~ professional, die zijn hart en gevoel op de juiste plaats heeft zitten, op zoek is naar meerwaarde. De praktijk van bazen, coördinatoren, directeuren van dienst, CEO's en andere mensen met een invloedrijke functie is dat zij doorgaans geleefd worden door de waan van de dag. Vastlopende systemen, de overdaad aan regelgeving, gedoe met concurrenten en personeel. Allemaal belangrijk en bepalend, maar het is veel belangrijker is hoe je het voor elkaar krijgt dat de wereld en ook Amsterdam een betere plek wordt om te leven, te wonen en te ondernemen.

Kijkend naar de verschillen tussen de sectoren, constateer ik het volgende. Wat ik u mee wil geven, is dat aan de commerciële kant de vraag opdoemt naar maatschappelijk ondernemerschap en daar wordt geworsteld met duurzaamheidvraagstukken. Cradle to cradle is niet voor niets hot. Het midden en klein bedrijf is in deze misschien wel de constante die nodig is om dicht bij onze authentieke oorsprong te blijven en het is raadzaam om vanuit die positie gebruik te maken van al het moois dat de wereld te bieden heeft en bij te dragen aan een prettig Amsterdam. We hebben niet zoveel nieuwe dingen nodig, we moeten hoogstens een beetje beter leren gebruik maken van de dingen die we hebben. We moeten iets slimmer combineren, ook in

Amsterdam. Hard met zacht en als voorwaarde een sociaal en commercieel solide vestigingsklimaat. Dan graag ook nog iets meer waardering voor de enorm prettige zachte kant van het midden en klein bedrijf. Daar kent doorgaans de directeur zijn personeel nog en de winkelier zijn klanten, kennen en herkenbaarheid helpt ook bij het werken aan een prettiger Amsterdam..

Ik wil u uitdagen om *daar* niet langer als *daar* te beschouwen en ik wil u uitdagen om *hard en zacht* niet langer als de twee dominante kenmerken van de commerciële en niet commerciële sector te zien, verder wil ik u uitnodigen om tijdens de komende discussie in te brengen ~~hard~~ ~~zacht~~geelkaar te bieden hebben en wat er moet gebeuren zodat verschillende sectoren elkaar in Amsterdam meer inspireren.